

Fæcestransplantation

af Gerd Johnsen, specialsygeplejerske SD

Fæcestransplantation kan kurere sygdom

Fæcestransplantation er blendet afføring fra en rask donor, som via en sonde indføres i mave-tarmkanalen hos en syg patient med det formål at kurere sygdom i "maven". Det er tarmbakterierne i afføringen, som er vigtig ved fæcestransplantation, da det er dem, som skal gøre patienten rask.

Tarmbakterier og mikrobiota

Tidligere kaldte vi tarmbakterierne for tarmfloraen. For mange år siden troede videnskaben, at bakterier var en del af planterigt. Det er bakterierne ikke, så det er fejlagtigt at benævne tarmbakterierne som tarmflora. Det rette ord er mikrobiota.

Fæcestransplantation - et historisk overblik

Fænomenet er kendt helt tilbage fra det 4. århundrede i Kina, og i det 17. århundrede blev metoden anvendt i veterinærvidenskaben. I 1941, under krigen i Nordafrika, døde mange soldater af dysenteri – tynd mave med blod i afføringen. En tysk læge undersøgte, hvad de indfødte gjorde, når de fik dysenteri. Han fandt ud af, at når en beduin fik diarré, som er det første tegn på dysenteri, så fulgte han efter en kamel, og når den sked, åd han i al hast den friske lort. Herefter fortog dysenterien sig som regel. I 1958 blev fæcestransplantation for første gang beskrevet videnskabeligt. I 2014 fik den første dansker en fæcestransplantation.

Mikrobiota er enorm:

- Der er 100 billioner bakterier i hvert menneskes tarm
- Der er 500.000 tarmbakteriegener i tarmen. Hvis man kun har 380.000 tarmbakteriegener, bliver det regnet for en smal og fattig mikrobiota
- Hvert menneske har i gennemsnit 160 bakteriertyper i tarmen
- Som voksen har man 1-2 kg bakterier i tarmen

Sygdomme og mikrobiota

Mikrobiota bliver i disse år grundigt kortlagt, og det er slående, at så forskellige sygdomme eller tilstande som autisme, metabolisk syndrom, IBD (mave-tarm-sygdomme), IBS (irriteret tyktarm) og CDI (Clostridium difficile-infektion) har det til fælles, at mangfoldigheden i mikrobiotaen er reduceret i forhold til mikrobiotaen hos raske kontrolpersoner. Og der forskes meget i, om

mikrobiota kan medvirke til sygdomme som bl.a. diabetes 2, bariatri (svær fedme), sklerose og bestemte hjernesygdomme.

Fæcestransplantation i Danmark

I Danmark bliver fæcestransplantation i øjeblikket udelukkende givet mod recidiverende Clostridium-infektion.

Man undersøger dog, om fæcestransplantation også kan hjælpe patienter med IBD (mave-tarm-sygdomme), IBS (irriteret tarmsyndrom)/forstoppelse. Studierne er meget små, så der kan ikke udledes generelle resultater. Men i nogle mindre studier er der tilsyneladende succes med fæcestransplantation.

Du kan få undersøgt din mikrobiota i USA, men resultaterne er ikke altid troværdige.

Hvordan kan du passe på din mikrobiota?

Tarmens mikrobiota bliver skabt i de første leveår og skal plejes hele livet. Men hvordan gør man lige det?

- Spis evt. probiotika – altså mælkesyrebakterier – og bifidobakterier
- Skold ikke sutten – hvis den kommer på gulvet, tag den hurtigt i fars eller mors mund og retur til barnets mund
- Fød vaginalt – så der straks bliver overført bakterier fra moderens afføring og skede til barnet
- Det er godt at amme
- Brug antibiotika med omhu
- Spis varieret, så mikrobiota får en god alsidig ernæring. Bakterierne kan godt lide vandopløselige fibre
- Hold dyr, så du får et ekstra tilskud af bakterier fra din hund eller kat

Kilder:

Du skal elske dine tarmbakterier. Politikken sektion 4, 30. maj 2015

Der er flere bakterier i et gram lort end der er mennesker i verden. Peder Worning. Fagl's forlag 2014.

Fækal Mikrobiota Transplantation (FMT). Andreas Munk Petersen og Kristoffer Kofoed Vinding. K-Nyt nr. 2 2016, 8-11. Kontinensforeningen